

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8821200290
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8821200290.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochta a členov senátu JUDr. Gabriely Vílágiovej a JUDr. Zlady Simkovej v spore žalobkyne: T. P. K., W., rod. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXX, XXX XX A., zastúpená JUDr. Ľubošom Bajužíkom, advokátom so sídlom Námestie slobody 2, 066 01 Humenné, IČO: 42 229 685, proti žalovanému: V. T. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XX, XXX XX K., zastúpený JUDr. Tomášom Jakubom, advokátom so sídlom M. R. Štefánika 2738/165, 093 01 Vranov nad Topľou, IČO: 42 341 051, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Vranov nad Topľou, č.k. 5C/4/2021-75 z 11.11.2021 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje uznesenie.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. V záhlaví tohto rozhodnutia identifikovaným uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie v nasledujúcom znení, cit.:

„Žalovaný je povinný zdržať sa akéhokoľvek nakladania s nehnuteľnosťou - rodinným domom súpisné číslo XX, postaveným na parcele č. XXX o výmere XXXX mX - zastavanou plochou a nádvorím a záhradou parcelné č. XXX o výmere XXXX m2, ktoré nehnuteľnosti sú zapísané na liste vlastníctva č. XXX katastrálne územie K., okres M. N. C., a to vrátane ich prevodu na tretiu osobu, zaťaženia v prospech tretej osoby, zriadenia akéhokoľvek práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, alebo akéhokoľvek iného zaťaženia týchto nehnuteľností, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 5C/4/2021.

Toto neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatného skončenia konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré je vedené na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp.zn. 5C/4/2021.

O nároku na náhradu trov neodkladného opatrenia súd rozhodne v konečnom rozhodnutí vo veci samej v konaní vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp.zn. 5C/4/2021“.

2. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 324 ods. 1, ods. 3, § 325 ods. 1, ods. 2 písm. d/, § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, § 330 ods. 1, § 333, § 334, § 337 ods. 3, § 354, § 262 ods. 1 CSP.

3. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí vychádzal zo zistenia, že v konaní vo veci samej, predmetom ktorej je vyporiadanie BSM strán sporu žalobkyňa v priebehu konania podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd žalovanému až do právoplatného skončenia konania vo veci

samej uložil povinnosť zdržať sa akéhokoľvek nakladania s nehnuteľnosťou - Rodinným domom súpisné číslo XX, postaveným na parcele č. XXX o výmere XXXX mX - zastavaná plocha a nádvorcia a záhrada parcelné č. XXX o výmere X XXX m², ktoré nehnuteľnosti sú zapísané na LV č. XXX pre k.ú. K., patriacich do BSM strán sporu z dôvodu, že pod číslom XXXXXXXX označené nehnuteľnosti žalovaný inzeruje prostredníctvom realitnej kancelárie G. T. na predaj za sumu 95.000,-Eur, o čom žalobkyňa predložila dôkaz - ponuka realitnej kancelárie spolu s fotodokumentáciou. Tento postup je podľa žalobkyne účelový v snahe poškodiť jej majetkové práva a to vzhľadom na prebiehajúci spor o vyporiadanie BSM.

4. Podľa názoru súdu prvej inštancie už len to, že žalovaný nehnuteľnosti, ktoré majú byť predmetom vyporiadania BSM ponúka na predaj prostredníctvom realitnej kancelárie, osvedčuje naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov strán sporu neodkladným opatrením. V opačnom prípade by žalovaný mohol ešte pred skončením konania vo veci samej realizovať právne úkony k týmto nehnuteľnostiam, čím by znemožnil resp. sťažil možnosť vyporiadať BSM, resp. minimálne zhoršil postavenie žalobkyne pri tomto vyporiadaní. Nariadené opatrenie podľa názoru súdu prvej inštancie sleduje cieľ, ktorým je, aby sa spor vo veci samej, bez ohľadu na úspech tej ktorej strany, vyriešil medzi pôvodnými stranami sporu, a aby nebol realizovaný eventuality prevod vlastníckeho práva k označeným nehnuteľnostiam na ďalšie osoby, alebo aby nedošlo k inému faktickému alebo právnomu zaťaženiu týchto nehnuteľností. V opačnom prípade by došlo k výraznému zhoršeniu právneho a zároveň faktického postavenia žalobkyne v spore o vyporiadanie BSM, prípadne, k nezvratiteľnému následku alebo k stavu, ktorý by bol zvrätiteľný len s neprímeraným úsilím a nákladmi, resp. s veľkými ťažkosťami. Nariadením neodkladného opatrenia nevznikne žalobkyňi neprímeraná výhoda s tým, že na druhej strane obmedzenie dispozičného práva žalovaného má dočasný charakter. O trovách konania spojených s neodkladným opatrením sa rozhodne vo veci samej.

5. Označené uznesenie včas podaným odvolaním napadol žalovaný, súdu prvej inštancie vytýkajúc nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP). Odvolateľ má na prvom mieste za to, že neboli splnené zákonom predpísané predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia v danej veci, a to jednak osvedčenie danosti nároku uplatňovaného žalobkyňou a existencia hrozacej ujmy. Odvolateľ proklamoval, že jeho úmyslom nikdy označené nehnuteľnosti nebolo scudziť, resp. zaťažiť, o čom svedčia jeho vyjadrenia vo veci, ak navrhoval prikázanie týchto nehnuteľností do výlučného vlastníctva žalobkyne, resp. ich predaj a následne rozdelenie výťažku z ich predaja. Dôvodom inzercie prostredníctvom realitnej kancelárie bolo výlučne určenie trhovej ceny týchto nehnuteľností a tým aj zvýšenie možnosti tieto nehnuteľnosti predajť a výťažok z predaja si rozdeliť. Poznámka na liste vlastníctva o nariadení neodkladného opatrenia bude mať vplyv na zníženie ceny týchto nehnuteľností, lebo uvedená poznámka odradí potencionálnych kupcov na predkladanie ponúk. Aj v prípade scudzenia z jeho strany, má žalobkyňa právny inštitút na navrátenie nehnuteľnosti do BSM, prostredníctvom žaloby o neplatnosť scudzovacej zmluvy. Preto súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu záveru o nezvratiteľnom následku prípadného scudzenia týchto nehnuteľností. Samotnou inzerciou nemôže žalobkyňi vzniknúť nebezpečenstvo ujmy na jej právach, pričom žalobkyňa v návrhu ani neuviedla akým spôsobom majú byť jej majetkové práva ohrozené. Navrhol napadnuté uznesenie zmeniť a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť a uplatnil trovy konania.

6. Žalobkyňa sa ku podanému odvolaniu nevyjadrila.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/ CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že žalovaný použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné priznať úspech, keďže napadnuté uznesenie je vo výroku vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP.

8. Požiadavky, ktoré sú z hľadiska ústavných aspektov kladené na rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia možno sformulovať do týchto dvoch základných podmienok (i) musia mať predovšetkým zákonný podklad (čl. 2 ods. 2 ústavy), (ii) musia byť vydané príslušným orgánom a nemôžu byť prejavom svojvôle (čl. 1 a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy). Tento právny názor, z ktorého vychádzal odvolací súd vyslovil už vo svojom rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 234/08 aj Ústavný súd SR.

9. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania alebo po jeho skončení môže súd na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (teda v zmysle § 343 a nasl. CSP zriadením záložného práva na veciach, právach alebo na iných majetkových hodnotách dlžníka na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa...).

10. V zmysle § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Podľa ods. 2 písm. d/ tohto ustanovenia neodkladným opatrením možno strane uložiť okrem iného najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

11. V zmysle § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

12. Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

13. Súd prvej inštancie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel majúc za to, že pre jeho nariadenie sú splnené zákonné podmienky. Už samotná inzercia nehnuteľností na predaj podľa jeho názoru osvedčuje naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov strán s tým, že v prípade nenariadenia neodkladného opatrenia by mohol žalovaný uskutočniť právne úkony k nehnuteľnostiam z toho sporu a tak znemožniť, resp. sťažiť možnosť ich vyporiadania v konaní o vyporiadanie BSM, čím by minimálne zhoršil postavenie žalobkyne pri tomto vyporiadaní.

14. Predmetom odvolacieho prieskumu, s poukazom na rozsah odvolania a žalovaným uplatnenú odvolaciu argumentáciu, bolo posúdiť, či súd prvej inštancie správne vyhovel návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na základe záveru, že došlo k splneniu zákonných podmienok.

15. Základným predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je existencia potreby bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami alebo obavy, že vykonanie exekúcie súdneho rozhodnutia bude ohrozené, pokiaľ nemožno tento účel dosiahnuť zabezpečovacím opatrením. Pre nariadenie neodkladného opatrenia sa tak vyžaduje hodnoverné osvedčenie aspoň základných skutočností potrebných pre záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, ako i dostatočné opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nevyhnutnosť potreby neodkladnej úpravy pomerov medzi stranami alebo obavu z ohrozenia exekúcie.

16. So zreteľom na podstatu, účel a zmysel inštitútu neodkladného opatrenia nie je pre rozhodnutie o návrhu na jeho nariadenie potrebné vykonávať dokazovanie, avšak splnenie predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia nemožno vyvodiť len zo samotných tvrdení navrhovateľa, a je potrebné tieto tvrdenia aspoň spoľahlivo osvedčiť, a to aspoň do tej miery, že možno dôvodne nadobudnúť presvedčenie o ich pravdivosti a hodnovernosti; keď pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda záujem na rýchlosti rozhodnutia nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení.

17. V preskúmvanej veci sa žalobkyňa ako bezpodielová spoluvlastníčka nehnuteľnosti: rodinným domom súpisné číslo 11, postavený na parcele č. XXX . o výmere XXXX mX - zastavaná plocha a nádvoria a záhrada parcelné č. XXX o výmere XXXX m², zapísané na LV č. XXX, k.ú. K. domáhala

navrhovaným neodkladným opatrením zakázať žalovanému ako bezpodielovému spoluvlastníkovi nakladať s nehnuteľnosťami, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej - vyporiadanie BSM.

18. Vychádzajúc z obsahu spisu v preskúmvanej veci dospel odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie k záveru, že žalobkyňa na základe tvrdených rozhodujúcich skutočností a pripojených listinných dokladov hodnoverne osvedčila dôvodnosť nároku, zabezpečenia ochrany ktorého sa navrhovaným neodkladným opatrením domáha. Súd prvej inštancie po dôkladnom zvážení posúdil splnenie predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia v súlade s relevantnými ustanoveniami zákona a svoje rozhodnutie založil na konkrétnych skutočnostiach majúcich podklad v obsahu spisu. Žalovaný neuviedol a ani nepreukázal žiadne podstatné skutočnosti vo svojom odvolaní, ktoré by odôvodňovali odlišné právne posúdenie tejto otázky. Možno preto prisvedčiť záveru súdu prvej inštancie, že listinné doklady založené v spise umožnili vysloviť záver o dôvodnosti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Súd prvej inštancie sa v rámci predmetného konania dôsledne vysporiadal so všetkými skutočnosťami a po dôkladnej úvahe vydal svoje rozhodnutie v súlade s platnou právnou úpravou, a preto mu nemožno vytknúť žiadne pochybenie. V danom prípade žalobkyňa osvedčila také svoje právo, ktorého ohrozenie/porušenie je nevyhnutne potrebné chrániť neodkladným opatrením ako aj naliehavosť situácie vyžadujúcej si okamžitú úpravu pomerov spôsobom ňou navrhovaným pre eliminovanie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy na jej právach.

19. Súd prvej inštancie svoje závery, pre ktoré návrhu vyhovel, aj riadne odôvodnil, keď svoj myšlienkový postup dôkladne vysvetlil s poukazom na rozhodujúce skutočnosti zistené z predložených listinných dôkazov ako aj s poukazom na ním prijaté právne závery, uviedol presvedčivé a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje so správnymi závermi súdu prvej inštancie uvedenými v odôvodnení jeho rozhodnutia, spĺňajúcim všetky požiadavky vyplývajúce z § 220 ods. 2 CSP, ktoré si v celom rozsahu aj osvojuje a na ktoré bližšie poukazuje.

20. Odvolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa v danom štádiu konania osvedčila svoj hmotnoprávny nárok, nakoľko ňou uvádzané tvrdenia a listinné doklady boli dostatočne relevantné pre osvedčenie dôvodnosti jej nároku a osvedčila také konkrétne správanie žalovaného, ktoré je spôsobilé sťažiť uplatnenie nároku žalobkyne v prebiehajúcim konaní vo veci samej. Vzhľadom na predložený inzerát, zverejnený na internete, ktorým žalovaný ponúka predmetné nehnuteľnosti na predaj, je nutné usudzovať na úmysel žalovaného, tieto nehnuteľnosti scudzitiť. Pretože pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie (§ 329 ods. 2 CSP), nemohol odvolací súd prihliadnuť na proklamáciu žalovaného o jeho snahe prostredníctvom inzercie iba vygenerovať tržnú cenu nehnuteľností, resp. zlepšiť možnosť ich predaja, ktorá je navyše v príkrom rozpore s jeho vyjadreniami vo veci samej k alternatívam vyporiadania BSM. Napokon tržnú cenu bolo možné zistiť dopytom na realitnú kanceláriu, a nie okamžitým inzerovaním nehnuteľností na predaj. Dočasné obmedzenie žalovaného v zásade počas svojho trvania nevyvolá trvalé a nevratné účinky, ktoré by nebolo možné odstrániť po zániku neodkladného opatrenia. Týmto neodkladným opatrením súd nesiaha na vlastnícke právo žalovaného, len obmedzuje jeho dispozíciu s predmetom vlastníctva, z ktorého dôvodu tak nariadené neodkladné opatrenie nepovažuje za neprimerané. Obmedzenie práv žalovaného je primerané, zodpovedá predmetu základného konania vo veci samej. Uvedeným dočasným opatrením sa len dosiahne stabilizácia existujúcich právnych pomerov, pre účely a po dobu trvania súdneho konania vo veci samej, a tým je konanie o vyporiadanie BSM. Nariadenie neodkladného opatrenia sa javí ako potrebné z hľadiska efektívneho zabezpečenia ochrany práv žalobkyne, keďže krokmi žalovaného hrozí reálne nebezpečenstvo zhoršenia alebo oslabenia právneho postavenia žalobkyne v základom konaní, a preto je daná naliehavá potreba bezodkladnej úpravy vzťahov medzi stranami navrhovaným neodkladným opatrením, ktorým sa tiež zabezpečí nerušený priebeh ďalšieho postupu konania o vyporiadanie BSM, nakoľko za jeho priebehu by prípadná dispozícia s nehnuteľnosťami podstatným spôsobom oslabil aj procesnoprávne postavenie žalobkyne.

21. Odvolací súd, keďže podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia tak, ako žiadala žalobkyňa splnené boli a súd prvej inštancie návrhu správne vyhovel, napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku vecne správne s použitím ustanovenia § 387 ods. 1, ods. 2 CSP potvrdil, pričom vychádzal zo stavu existujúceho v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 329 ods. 2 CSP). Na ďalšiu odvoláciu argumentáciu žalovaného, nespôsobilú už privodiť zmenu názoru odvolacieho súdu, nepovažoval odvolací súd reagovať špecifickou odpoveďou.

22. To, že neboli naplnené očakávania žalovaného, teda súdy nerozhodli v súlade s jeho právnym názorom, ešte automaticky neznamená, aby došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu, pretože obsahom tohto práva je umožniť reálny prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť, čo v danom prípade bezpochyby naplnené bolo.

23. V odvolacom konaní žalovaný nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešná bola žalobkyňa, ktorej vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa bola v odvolacom konaní pasívna, k odvolaniu nezaujala stanovisko a náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnila, pričom podľa obsahu spisu jej ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

24. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).